

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİNE KARŞI TUTUMLARI

Öğretmen, Sebahattin KİNEŞÇİ,
Mehmet Akif Ersoy İlkokulu Müdürlüğü,
sebahattinkinerci@hotmail.com

Öğretmen, Fatih KELEŞ
Amil Önal İlkokulu Müdürlüğü,
sj194@hotmail.com

Özet

Bu araştırma, ilköğretim sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutum düzeylerini ve bu düzeylerin demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Konya ilinin Karapınar ilçesindeki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 158 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında 115 sınıf öğretmenine ulaşılmış ve araştırmanın örneklemini olarak ele alınmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ankette bulunan ifadelerine göre verdiği yanıtların frekans yüzde değerleri araştırılmış; ilköğretim sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutum düzeyleri yüksek bulunmuştur. Ulaşılan sınıf öğretmenlerinden elde edilen verilere göre, sınıf öğretmenlerinin cinsiyet bağımsız değişkeni için bağımsız örneklem t testi; mezun oldukları eğitim programı değişkeni için tek yönlü varyans analizi; hizmet yılı ve yaş bağımsız değişkenlerine için Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, bu değişkenlerin müzik dersine olan tutum düzeylerine etki etmediği tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sınıf öğretmeni, müzik dersi, öğretmen tutumları, ilkökul.

PRIMARY SCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TO THE MUSIC LESSON

Abstract

The aim of this study was to determine the primary school teachers' attitude levels towards the music lesson and whether these levels differ significantly according to demographic variables. In the research, 158 primary school teachers working in the Karapınar district of Konya province in the 2021-2022 academic year constitute the universe of the research. In the research, 116 primary school teachers were reached and they were taken as the sample of this research. Frequency percentage values of the answers given by the primary school teachers according to the statements in the questionnaire were investigated; primary school teachers' attitude levels towards music lesson were found to be high. According to the data obtained from the primary school teachers reached, the independent t-test for the gender independent variable of primary school teachers; As a result of the one-way analysis of variance according to the independent variables of the education program they graduated and the years of service, it was determined that these variables did not affect the level of attitude towards the music lesson.

Key Words: Primary school teacher, music lesson, teacher attitudes, primary education.

GİRİŞ

Çocukların iletişim kurduğu ilk öğretmeni sınıf öğretmenidir. Çocuğu bilim, sanat ve farklı disiplinler ile tanıştırır. Bu tanıştırdığı unsurlardan bir tanesi de müziktir. MEB öğretim programında belirtilen düzeyde eğitimi verilebilmesi için sınıf öğretmenin teknik bilgi ve becerilerinin yanında tutumu da oldukça önemlidir (Saygı ve Şeker, 2013). Amerikan Psikologlar Derneğine göre tutum bir nesnenin, kişinin, grubun, sorunun veya kavramın olumsuzdan olumluya değişen bir boyutta genel bir değerlendirmesidir. Bu değerlendirme nispeten kalıcıdır. Tutumlar, hedef nesnelerin özet değerlendirmelerini sağlar ve genellikle bu nesnelerle ilişkili belirli inançlardan, duygulardan ve geçmiş davranışlardan türetildiği varsayılır. Kağıtçıbaşı (1999) ise tutumu, bir bireye atfedilen ve tutum sahibinin düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan eğilim şeklinde tanımlar.

Sınıf öğretmenleri eğitim fakültesindeki eğitimleri boyunca müzik öğretimi dersi almaktadır. Aldıkları bu eğitimden edindikleri bilgilerin yanı sıra müzik dersine ilişkin tutumları, ilerleyen dönemlerdeki sınıf öğretmenliği kariyerinde göstereceği müzik öğretimi performansında etkili olacaktır (Saygı ve Şeker, 2013).

Yazıcı (2012) tarafından müzik öğretmenleri üzerinden yapılan bir araştırmadan elde edilen bulgulara göre; müzik öğretmenlerin müzik dersinin diğer dersler gibi önemsenmediğini düşündükleri sonucuna ulaşılmış. Bu durumda liseye geçiş sınavı gibi sınavlarda müzik dersine ilişkin soruların olmaması, velilerin toplantılarda müzik öğretmenlerine daha az soru soruyor oluşu, diğer branş öğretmenlerinin ve idarenin müzik dersini “eğlence dersi” olarak görmesi etkili olabilir (Yazıcı, 2012).

Ülkemizde sınıf öğretmenliği programından mezun olan sınıf öğretmenleri 4 yıllık öğrenimlerinde müzik öğretimi dersi almaktadır. Müzik öğretimi 1.sınıftan itibaren başlamaktadır ve ilkokuldaki tüm sınıflarda haftada 1 saat müzik dersi bulunmaktadır. Sınıf öğretmeni müziksel yeteneği olan öğrencilerin ayırımına sahip olmalı, müzik sevgisi aşılayabilmeli, şarkı söylemeyi çocukta zevk ve eğlence kaynağına dönüştürebilmeli ve de müzik hakkında teorik bilgiye de sahip olmalıdır (Saydam, 2003; Çilingir ve Şentürk, 2012). Ayrıca ilkokullardaki müzik dersi öğrencinin ilk müzik dersi olduğundan bu dersin edinimleri kritiktir. Çünkü akademik anlamda ilk tohumlar bu dönemde atılmaktadır (Yılmaz ve Orhan, 2020). Yukarıda aktarılan literatür ışığında sınıf öğretmenlerinin müziğe karşı tutumlarının ders öğretimine etki edeceği söylenebilir. Bu kapsamda sınıf öğretmenlerinin bu derse ilişkin tutumların tespiti ve de bu tutumları etkileyen değişkenlerin belirlenmesi literatüre katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma, Konya ili Karapınar ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik tutum düzeylerini ve bu düzeylerin demografik değişkenlere (cinsiyet, yaş, mezun olduğu eğitim programı, meslekteki hizmet yılı) göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini incelemeyi amaçlamıştır. Bu araştırma Konya ili Karapınar ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik tutum düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik tutum düzeyleri;

- 1- Cinsiyet değişkeni yönünden,
- 2- Yaş değişkeni yönünden,
- 3- Mezun olunan eğitim programı değişkeni yönünden,
- 4- Meslekteki hizmet yılı değişkenleri yönünden anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir? Sorularına yanıt aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutum düzeylerinin yaş, cinsiyet, hizmet yılı ve eğitim gördüğü fakülteler gibi değişkenlere göre farklılaşmasını incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Karasar (2005)' a göre ilişkisel tarama modeli iki ya da daha fazla değişkenin arasında var olan ilişkinin derecesini betimleyen bir modeldir.

Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın evrenini 2021/2022 eğitim-öğretim yılında Konya ilinin Karapınar İlçesindeki ilkokullarda görev yapan 158 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini 115 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Hedef evrenin ulaşılabilirliği göz önüne alındığında örneklem uygun/kazara örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Bu örnekleme yönteminde araştırmacı verileri daha kolay bir şekilde ulaşabileceği örneklemden toplar. Bu yöntem zaman, para ve işgücü kaybını azalmasıyla diğer örnekleme yöntemlerinden ayrılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2008).

Veri Toplama Aracı

Araştırmada 2 bölümden oluşan bir anket kullanılmıştır. İlk bölümde araştırmacı tarafından hazırlanmış olan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. İkinci kısımda ise, katılımcıların tutumlarını belirlemeye yönelik Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen “Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Bu form, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin; cinsiyet, yaş, mezun olduğu eğitim programı, meslekteki hizmet yılı değişkenlerini içeren bir bilgi formudur. Bu formda yer almakta olan bağımsız değişkenler literatür taraması sonucunda araştırmacı tarafından belirlenmiştir.

Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği: Araştırma Şeker ve Saygı (2013) tarafından geliştirilen “Sınıf Öğretmen

Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği" "Kesinlikle Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum" ve "Kesinlikle Katılmıyorum" olmak üzere 5'li Likert tipindedir. Müzik Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği 19 madde ve 3 faktörden oluşmaktadır. Birinci faktör "müzik öğretimine önem verme", ikinci faktör "müzik dersine ilişkin duygu ve düşünceler" ve üçüncü faktör "müzik öğretimine ilişkin akademik çalışmalar yapmak" olarak adlandırılmıştır. Birinci faktörün 18, 29, 27, 17, 19, 20, 28, 33, 5, 23 numaralı maddeleri içerdiği, ikinci faktörün 4, 3, 6, 37, 35 ve 39. maddeleri kapsadığını ve üçüncü faktörün ise 14, 13, ve 21. maddeleri kapsamaktadır. Yapılan faktör analizi sonucunda Kasier-Myer Oklin değeri 0,92 olarak hesaplanmış ve faktör yük değerlerinin ise birinci faktör için 0,75- 0,54, ikinci faktör için 0,79- 0,67 ve üçüncü faktör için 0,74-0,65 arasında değiştiği gözlenmiştir. Ölçeğin belirlenen 19 madde ile güvenilirlik analizi yapılmış olup Cronbach Alfa katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır. Tutum ölçeğinden elde edilen verilerden yapılan güvenilirlik analizlerinde Cronbach Alfa katsayısı Cronbach Alfa katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır. Faktörler bazında Cronbach Alfa katsayılarına bakıldığında ise 1. faktör için 0,86, 2. faktör için 0,81 ve 3. faktör için 0,74 değerleri hesaplanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Veriler toplanmadan önce Konya Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünden, Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) Millî Eğitim Bakanlığında ve anket uygulanan okul/kurumlardan gerekli izinler alınmıştır. Uygulama gönüllülük esas alınarak Konya'nın Karapınar ilçesindeki ilköğretim okullarında hizmet etmekte olan sınıf öğretmenleri araştırmaya katılmıştır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden araştırmaya katılmaya gönüllü olduklarına dair imza alınmıştır. Katılımcılardan alınan veriler numara verilerek SPSS 26.0 programına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Yapılan bu araştırmanın analiz çalışmalarında elde edilen demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, mezun olduğu eğitim programı, meslekteki hizmet yılı) araştırmanın bağımsız değişkenini oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen nicel veriler SPSS 26.0 programı aracılığı ile hesaplanmıştır. Bu doğrultuda Müzik Yeteneği Öz Yeterlilik Ölçeğindeki maddelerin frekans yüzdeleri hesaplanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının yaş, mezun olduğu eğitim programı, meslekteki hizmet yılı bağımsız değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) ve Kruskal Wallis testinden yararlanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşma durumu için ise, bağımsız gruplar t testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları

Sınıf öğretmenlerine uygulanan Müzik Dersine Karşı Tutum Ölçeği'nden elde edilen puanların ortalamaları analiz edilmiştir. Elde edilen istatistiksel işlemlerin sonuçları Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Karşı Tutum Düzeyi

Katılımcı sayısı	116
Ortalama	3,71
Minimum	1,16
Maximum	5,00

Tablo 1'de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin müzik dersine karşı tutum ortalamalarının ($\bar{X}= 3,71$) sonucuna varılmıştır. Bunun sonucunda sınıf öğretmenlerinin müzik dersine karşı tutum seviyeleri yüksek düzey olarak görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Cinsiyet Değişkeninde İncelenmesi

Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşma durumu için bağımsız t testi yapılmış ve Tablo 3 de gösterilmiştir. Bağımsız t testi yapılmadan önce normallik sayılıtısının kontrolü için çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 2'de gösterilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2 ve -2 arasında oluşu verilerin normal dağıldığını göstermektedir (George ve Mallery, 2010).

Tablo 2: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Karşı Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Cinsiyet	Çarpıklık	Basıklık
Kadın	-0,61	1,44
Erkek	-0,726	0,90

Tablo 2’de görüldüğü gibi bağımsız değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri +2 ve -2 değerleri arasında olduğu için normallik sayıltısı sağlanmıştır ve bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır.

Tablo 3: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine Karşı Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız T Testi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	ss	T testi		
				T	Sd	P
Kadın	59	71,76	10,87	0,74	113	0,71
Erkek	56	70,20	11,70			

Tablo 3 de görüldüğü gibi 59 Kadın öğretmen tutum ölçeğinden 10,87 standart sapma ile ortalama 71,76 puan almıştır. 56 Erkek öğretmen ise 11,70 sapma ile ortalama 70,20 puan almışlardır. Yapılan bağımsız t testi sonucuna göre cinsiyet ve tutum arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenemez. ($p=0,71$, $p>0,05$)

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre İncelenmesi

Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının yaş değişkenine göre farklılaşması analiz edilmesi için öncelikle bağımsız değişkenlerin normal dağılıp dağılmadıklarına bakılmıştır. Normallik sağlanmadığı için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 4 ve Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 4: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Gruplar	Çarpıklık	Basıklık
24 ve altı	0,76	1,5
25-34	-0.07	1,5
35-44	-0,8	0,1
45-54	0,23	0,59
55 ve üstü	-1,74	3,08

Tablo 4’de görüldüğü gibi bağımsız değişkenlerde çarpıklık ve basıklık değeri +2 ve -2 arasında olmayan grup olduğundan dolayı normallik sayıltısı sağlanamamıştır. Bundan dolayı veriler non parametrik test olan Kruskal Wallis-H testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 5: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Kruskal Wallis-H Sonuçları

Gruplar	\bar{X}	Kruskal Wallis-H	Sd	P
24 ve altı	105,88			
25-34	54,90			
35-44	55,68	8,83	4	0,65
45-54	59,31			
55 ve üstü	60,50			

Tablo 5’de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin yaş gruplarına göre aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı eğer varsa bu farkın hangi yaş grubundan kaynaklandığı araştırılmıştır. Yapılan Kruskal Wallis-H analizi sonuçlarına göre öğretmenlerinin müzik dersi tutumları ile yaş grupları arasında anlamlı bir fark yoktur. ($p>0,05$). Buna göre öğretmenlerin yaşlarının tutumlarına bir etkisi yoktur.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Mezun Olunan Eğitim Programı Değişkenine Göre İncelenmesi

Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının bağımsız t testi yapılmadan önce normallik sayılıştısının kontrolü için çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır ve sonuçlar Tablo 6’da gösterilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının mezun olunan eğitim programı değişkenine göre farklılaşma durumu için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları Tablo 7’ te gösterilmiştir.

Tablo 6: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Mezun Olunan Eğitim Programı Değişkenine Göre Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Gruplar	Çarpıklık	Basıklık
Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	-0,79	1,4
Eğitim Fakültesi Diğer Bölümler	-0,06	1,3
Diğer Fakülteler	-0,53	0,48

Tablo 7: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Mezun Olunan Eğitim Programı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyans	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	271,76	2	135,88		
Gruplar İçi	14182,24	112	126,63	1,07	0,345
Toplam	14454	114			

Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin Tablo 7’de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin mezun olduğu eğitim programı gruplarına göre aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı eğer varsa bu farkın hangi eğitim programı grubundan kaynaklandığı araştırılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre öğretmenlerinin müzik dersi tutumları ile mezun olduğu eğitim programı grupları arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0,05$). Buna göre öğretmenlerin mezun olduğu eğitim programının tutumlarına bir etkisi yoktur.

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Hizmet Yılı Değişkenine Göre İncelenmesi

Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine ilişkin tutumlarının hizmet yılı değişkenine göre farklılaşması analiz edilmesi için öncelikle bağımsız değişkenlerin normal dağılıp dağılmadıklarına bakılmıştır. Normallik sağlanmadığı için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 8 ve Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 8: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Hizmet Yılı Değişkenine Göre Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Gruplar	Çarpıklık	Basıklık
1-5	-0,46	-0,2
6-10	-0,16	1,42
11-15	-0,99	2,12
16-20	-0,72	1,79
21 ve üstü	-0,35	-0,16

Tablo 9: Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarının Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Gruplar	\bar{X}	Kruskal Wallis-H	Sd	P
24 ve altı	70,39			
25-34	57,67			
35-44	60,28	2,05	4	0,73
45-54	55,64			
55 ve üstü	53			

Tablo 9’da görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin hizmet yılı gruplarına göre aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı eğer varsa bu farkın hangi hizmet yılı grubundan kaynaklandığı araştırılmıştır. Yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre öğretmenlerinin müzik dersi tutumları ile hizmet yılı grupları arasında anlamlı bir fark yoktur. ($p>0,05$). Buna göre öğretmenlerin hizmet yıllarının tutumlarına bir etkisi yoktur.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada ilkokullarda hizmet etmekte olan sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutumları incelenmiştir. Bu bağlamda Konya ilinin Karapınar ilçesinde ilkokullarda görev yapmakta olan 158 sınıf öğretmeni araştırmanın evreni olarak kabul edilirken; 115 sınıf öğretmenine ulaşılmış olup, bu araştırmanın örneklemini olarak ele alınmıştır. Sınıf öğretmenlerinin ankette bulunan ifadelerle göre verdiği yanıtların frekans yüzde değerleri araştırılmış olup tutum düzeyleri yüksek bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutum düzeylerine bakıldığında sınıf öğretmenlerinin müzik dersini yürütmeye yönelik kendilerini geliştirmek için herhangi bir çalışma yapmadıkları görülmüştür. Ancak sınıf öğretmenleri müzik dersini öğrencilerin devamlı alması gerektiği faydalı bir ders olarak görmektedirler. Ulaşılan sınıf öğretmenlerinden elde edilen verilere göre, sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mezun oldukları eğitim programı ve hizmet yılı bağımsız değişkenlerinin müzik dersine ilişkin tutumlara etki etmediği tespit edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu müzik öğretimini zaman kaybı olarak görmektedir. Bunun sebebi sınıf öğretmenlerinin lisans eğitimi boyunca aldıkları eğitimlerde müzik dersinde yetkin olamamaları ve sınav sistemine yönelik matematik, Türkçe, fen gibi derslerin daha önemli olarak görülmesi olabilir. Dinç Altun ve Uzuner (2018)' in yaptığı araştırmaya göre de benzer bir sonuç olarak sınıf öğretmenlerinin, müzik dersine ilişkin beklentilerini karşılayacak düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu yüzden sınıf öğretmenlerinin müzik dersini başka dersleri telafi amacıyla kullandığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca Yünlü ve Sağlam (2004) tarafından yapılan çalışmadan elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu müzik dersini öğrencilerin ilgisi doğrultusunda seçmeli ders olması gerektiğini savunmuştur. Araştırmadan elde edilen bir başka bulgu ise, öğrencilerinde müzik dersini boş zaman etkinliği olarak gördükleridir. Buradan yola çıkılarak müzik dersinin zaman kaybı olarak görülmesi, müzik dersinde diğer derslerin telafisi yapılması gibi uygulama ve düşüncelerin sınıf öğretmenlerinin dışında öğrencilerde de yaygın olduğu düşünülmektedir.

Velilerin müzik dersinden başka derslere öğrencileri yönlendirmesi dolayısı ile öğrencilerinde müzik dersine yönelik tutumunu etkilemektedir. Sınıf öğretmenlerini de veli ve öğrencilerin bu tutumları dersin işleyişine ilişkin tutumları etkilebileceği, bu sebeple bu derste telafi dersi veya etüt saati yapma davranışının artabileceği düşünülmektedir (Işıldak ve Umuzdaş, 2019). Sınıf öğretmenlerinin "Müzik dersi zorunlu olmasa çocuklara öğretmek istemezdim." ifadesine verilen cevaplardan bu ifadeye katılmadıkları gözlenmiştir. Bu bulguya göre sınıf öğretmenlerinin, müzik dersini vermeye yönelik istekli oldukları düşünülebilir. Ayrıca elde edilen bulgularda sınıf öğretmenlerinin katıldıkları ifadelerle göre müzik dersini planlarken zevkli bir ders işleyeceklerini hayal ettiği görülmektedir. Yani müzik dersini vermeye yönelik sınıf öğretmenlerinin çoğunluğunun gerekli motivasyona sahip olduğu söylenebilir. Bununla birlikte sınıf öğretmenlerinin müzik dersini etkin şekilde yürütüp yürütemediklerini, bunun sebep ve sonuçlarının ne olduğuna dair araştırmalar yapılmalıdır. Yapılacak olan araştırmadan elde edilen bulgular müzik dersinde yaşanan sorunlara yönelik çalışmaların yürütülmesi bakımında önemli görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin "Öğrencilere müziği öğretecek olma düşüncesi beni mutlu ediyor."

ifadesine verilen cevaplardan elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin müziği öğretecek olmalarına ilişkin pozitif bir tutumlarının olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulgu doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin aslında müzik dersini etkin verme isteklerinin var olması sebebi ile önemli görülmektedir. Çalışmadan elde edilen bu bulgular ileride yapılacak olan araştırmalarda katkı sağlayabilir. İlerleyen çalışmalarda sınıf öğretmenlerinin öğretme yetkinliklerini geliştirmek için neler yapılabileceği araştırılabilir. Sınıf öğretmenlerinin “Müziği öğretmeyi sıkıcı buluyorum.” ifadesine verdiği cevaplardan elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin müzik dersini sıkıcı bulmadığı görülmüştür. Bu durumun sebebi yapılan etkinlikler ile sınıf içerisinde öğrencilerle eğlenceli vakit geçirilmesinden kaynaklanıyor olabilir. Bu doğrultuda sınıf öğretmenlerinin müzik dersi içerisinde neler yaptıkları ve ders kapsamındaki uygulamalar hakkında bilgi sağlamak amacıyla araştırma yapılabilir. Bu bulgular doğrultusunda ileride yapılacak araştırmalara müzik dersine ilişkin tutumlarının olumsuz olmasının sebebi ve olumlu tutumlar geliştirmek için araştırmalar yapılabilir. Ayrıca eğlenceli vakit geçiren sınıf öğretmenleri diğer öğretmenlerle uygulamalarını paylaşabilir. Sınıf öğretmenlerinin “Müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarımla konuşmayı severim.” ifadesine verdiği cevaplardan elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimiyle ilgili konuları meslektaşlarıyla konuşmayı kısmen sevdikleri şeklinde yorumlanabilir. Bu bulgu doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde uyguladıkları etkinlikleri veya dersi daha etkin nasıl geliştireceklerine dair bilgi akışının olmadığı düşünülebilir. Bu sebeple bu bulgunun derinlemesine araştırılıp ilerideki uygulamalar için farkındalık oluşturabileceği düşünülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin “Derse girmeden önce ön hazırlık yaparım.” ifadesine verdiği cevaplardan elde edilen bulgular doğrultusunda; sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun müzik dersine girmeden önce ön hazırlık yaptığı görülmüştür. Elde edilen bu sonuç sınıf öğretmenlerinin bu ders yerine telafi dersi uyguladığı düşüncesine zıt bir görüş ortaya koymuşlardır. Buradan derste telafi dersleri yaptıkları ancak bu durumun her ders için olmadığı sonucu çıkarılabilir. Elde edilen bu bulgu yapılacak araştırmalar için ve bu araştırma için bu sebeple önemli görülmektedir.

Sınıf öğretmenleri, “Çocuk şarkıları ile ilgili materyal (kitap, cd, video) toplarım.” ifadesine verdiği cevaplar doğrultusunda elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun çocuk şarkıları ile ilgili materyal topladığı görülmektedir. Bu durum dersi önemstedikleri ve öğrencileri için verimli bir ders yürütmek istediklerini düşündürmektedir. Sınıf öğretmenleri, “Müziğin çocukların yaşamlarının bir parçası olmasını isterim.” ifadesine müzik öğretmenleri çocukların yaşamlarının bir parçası olması yönünde cevap vermiştir. Öğretmenler müzik dersinin öğrenciler için kazanımların farkında olup müziğin birey için faydalarının farkında olduklarından büyük bir oranla bu ifadeye katıldıkları düşünülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun dersleri müzik öğretmeniyle kısmen koordineli bir şekilde işlediği görülmektedir. Bu bulgunun diğer araştırmalar için önemli olacağı düşünülmektedir. Çünkü bu durum sınıf öğretmenlerinin çoğunun kendilerini yetkin hissetmediğini noktada müzik öğretmeninden yardım aldığını ve kendini geliştirmeye çalıştığını ifade etmektedir. Bu veriler doğrultusunda ilerleyen çalışmalarda müzik öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin koordineli çalışmalarına ilişkin dinamikleri, yararları ve sınırlılıkları üzerine araştırma yapılabilir. Böylece bu ifade ile elde edilen bulgunun bir sorun oluşturup oluşturmadığı veya bu sorunun derecesi keşfedilip önlem çalışmaları yürütülebilir.

Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimiyle ilgili araştırma yapmayı kısmen sevdikleri çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda keşfedilmiştir. Çalışmadan elde edilen bu bulgu doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin genelde belli etkinlikler uyguladıkları yönünde varsayım yapılabilir. Bununla birlikte elde edilen bir başka bulguya göre, sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun work shop seminer vb. çalışmalara katılmadığı görülmektedir. Bu bulguyu müzik dersini boş zaman etkinliği veya telafi dersi olarak görme gibi bulgularla ilişkilendirdiğimizde müzik dersine verilen değer düşük olmasından dolayı sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik kendini geliştirmek için bir çaba harcamadıkları düşünülebilir. Ayrıca yetenek ve ilgi de göz önüne alınır ise müziğe karşı ilgi ve yetenek düzeyinin az olması bu derse yönelik yapılacak olan çalışmaların verimini düşürebilmektedir. Çalışmadan elde edilen bu bulgu sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik kendilerini geliştirmede eksik olduğunu açığa çıkarmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmadan elde edilen bulgular ileride yapılacak olan çalışmalar için kaynak oluşturabilir. Bu bulgular ile bağlantılı olarak araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun müzik dersi yapmadığı zaman kendilerini kısmen huzursuz hissettikleri görülmüştür. Öte yandan elde edilen diğer bulgulara göre ise; araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu dersi planlarken çok zevkli bir ders işleyeceklerini düşünmektedir. Bu bulgu ile bağlantılı olarak sınıf öğretmenleri müzik dersini planlarken özen gösterdiklerini, olanaklar kısıtlı olsa bile bu dersi yapmak istediklerine dair sonuçlar elde edilmiştir. Sınıf öğretmenleri kısıtlı olanakların olması durumunda bile dersi yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte

sınıf öğretmenlerinin müzik dersini gereksiz bulmadığını ve müfredattan kaldırılmasını istemediği söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi için öğrencilerin gelişimi açısından faydalı olacağına inandıkları düşünülebilir.

Eğitimde gelişim ve değişim her gün hızla artmaktadır. İnsanların var olan bilgi ve becerileri ile eğitimde hızla artarak gerçekleşen gelişim ve değişimlere uyum sağlaması güçleşmektedir. Bu sebep ile eğitimde gerçekleşen gelişim ve değişimlere uyum sağlamak amacı ile öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek yeni kazanımları edinmeleri gerekmektedir (Levent ve Umuzdaş, 2012). Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutumlarında cinsiyetin etkili bir faktör olmadığı görülmüştür. Müzik dersini vermeye yönelik ilgi ve yeteneğin müzik dersine yönelik tutumda birincil etki düzeyinin olduğu düşünülmektedir. İkincil olarak ise müzik dersine yönelik tutumu toplumsal görüşlerin etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri müzik dersini etkin bir şekilde yürütememektedirler. Ancak bu dersin öğrenciler için önemini farkında olduğu görülmektedir. Bu sebeple sınıf öğretmenlerine yapılacak olan çalışmalar önemli görülmektedir. Müzik dersine yönelik sınıf öğretmenlerinin geliştirilmesi, hizmet içi eğitimler verilmesi ve sorunların ileriki çalışmalarda neden ve sonuçların yapılmasıyla yürütülecek çalışmalar için fikir olması bakımından buradan elde edilen bulgular önemli görülmektedir. Çalışmadan elde edilen bu bulgulara göre ileride yapılacak olan çalışmalarda müziğe yetenek ve ilgi bazında yetkinliği olan sınıf öğretmenlerinin cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığının detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin müzik dersine yönelik kendilerini geliştirmede eksik olduğunu açığa çıkarmaktadır. Bu sebeple ileriki çalışmalarda sınıf öğretmenlerinin müzik dersinde kendilerini geliştirmeme sebepleri ve sınıf öğretmenlerinin öğretme yetkinliklerini geliştirmek için neler yapılabileceği araştırılmalıdır. Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi içerisinde neler yaptıkları ve ders kapsamındaki uygulamalar hakkında bilgi sağlamak amacıyla araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açılmış, H. ve Kayıran, B. K. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Duyuşsal Özelliklerinin İncelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, Eğitim Bilimleri Özel Sayısı*, 4746–4773. <https://doi.org/10.26466/opus.890948>
- Albayrak, G. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi) Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- American Psychological Association. APA Dictionary of Psychology. Retrieved from <https://dictionary.apa.org/attitude>
- Atasoy, U. (2018). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Erişimleri Hakkındaki Görüşleri. *Turkish Academic Research Review*, 3(2), 27–38. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.30622/TARR.378926>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (28. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Çelik, Y. ve Yetim, H. (2017). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumları ile Müzik Öğretimi Özyeterlilik İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 6(12), 150–170. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejedus/issue/31928/342245>
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Pegem Akademi.
- Çilingir, Vasfi, ve Şentürk, N. (2012). İlköğretim 1., 2. ve 3. Sınıf Öğretmenlerinin İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı Kazanımlarını Gerçekleştirebilmeleri Konusunda Kendi Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri (Aydın İli Örneği). *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1–20. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aduefebder/issue/33891/375241>
- Diñç Altun, Z. ve Uzuner, F. G. (2018). Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 1416-1432.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*. Boston: Pearson.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırcıoğlu, Ç. S. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri, öz yeterlilik algıları ile tutumlarının belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

- Kocaarslan, B. (2009). *Genel müzik eğitimi alan ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutum, müzikal özgüven ve motivasyon düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kösreli, S. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçları üzerine bir inceleme: Erzincan ili örneği*.
- Kurtaslan, H. ve Köksoy, A. M. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Hazır Bulunuşluluk ve Uygulamalarının İncelenmesi: Niğde İli Örneği. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6(4), 448–462. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/186552>
- Kurtuldu, M. K. (2009). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 510–519. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ilkonline/107033>
- Önder, G. C. ve Yıldız, E. (2017). İlkokul 4. Sınıf ve Ortaokul 5. Sınıf Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların Gerçekleşme Durumuna İlişkin Ders Öğretmenlerinin Görüşleri (Çankırı İli Örneği). *Cilt*, 3, 98–113.
- Özdemir, V. (2018). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik ve sınıf öğretmenlerinin belirli gün ve haftalara yönelik işlenen müzik dersi ile ilgili görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İstanbul.
- Sağlam, M. ve Yünlü, F. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Dersine İlişkin Görüşleri, İçerikle İlgili Güçlükleri ve Eğitim Gereksinimleri *Journal of Educational Sciences & Practices*, 3(6).
- Saydam, R. (2003). İlköğretim Okulu I. Ve II. Devre Müzik Eğitiminde Eğitimci Sorunu. Cumhuriyetimizin 80.Yılında Müzik Sempozyumu'nda Sunulmuş Bildiri, İnönü Üniversitesi, Malatya, 75-81
- Saygı, C. ve Şeker, S. S. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine İlişkin Tutumlarını Ölçmeye Yönelik Ölçek Geliştirme Ça. *Journal of Turkish Studies*, 8(Volume 8 Issue 8), 1237–1237. <https://doi.org/10.7827/turkishstudies.5210>
- Süalp, Ç. (2018). *İlkokul sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve yeterliliklerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Şendurur, Y. ve Barış, D. A. (2002). *Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı*. 1, 165–174.
- Şenler, Ö. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterliliklerine ilişkin görüşleri: Ankara ili örneği*. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A., Yıldız, G., ve Bayraktar, E. (n.d.). *İlköğretimde Etkili Öğretme ve Öğrenme Öğretmen El Kitabı Modül 9 İLKÖĞRETİMDE MÜZİK ÖĞRETİMİ*. 1–149.
- Umuzdaş, S. ve Işıldak, C. K. (2019). İlköğretimde Müzik Dersine İlişkin Mevcut Durumun Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine göre Değerlendirilmesi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(16), 117–133. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.23863/kalem.2019.122>
- Umuzdaş, Y. D. D. S. ve Levent, A. (2012). Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Müzik Dersi İşleyişine Yönelik Görüşleri, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (1), 56-73. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/yyuefd/issue/13706/165948>
- Uzunoglu, N. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterliliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi*.
- Yazıcı, T. (2012). İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların, Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Trabzon İli Örneği). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (1), 185-200 Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cusosbil/issue/4389/60338>
- Yenice, N. (2009). Factors that affect teacher candidates' attitudes and successes towards biology, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 1372-1377.
- Yılmaz, M. S., Orhan, Ş. Y. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Müzik Dersi Kazanımlarına Yönelik Yeterlik Durumları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, Cilt 6, Sayı 11, 2020, 104 – 126.

Makale Geçmişi	<i>Geliş:</i> 17. 08.2022	<i>Kabul:</i> 10.01.2023	<i>Yayın:</i> 28.02.2023
Makale Türü	Araştırma Makalesi		
Önerilen Atıf	Kineşçi, S. & Keleş, F. (2023). Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine karşı tutumları. <i>Journal of Research in Education and Teaching</i> . 12 (1), ss. 22-30.		